

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาล
ในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย

ผู้เขียน นางสาวสุชาดา พาณิชกระจำง

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล)

คณะกรรมการที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. บุญพิชชา จิตต์ภักดี อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เพชรสุณีย์ ทั้งเจริญกุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

ความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของการบริการพยาบาล การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลจะช่วยให้ผู้บริหารการพยาบาลสามารถบริหารจัดการองค์การพยาบาลอย่างมีประสิทธิภาพ วัตถุประสงค์ของการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อหาความสัมพันธ์ครั้งนี้คือ เพื่อศึกษาระดับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาล และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นพยาบาลที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในเขตภาคเหนือของประเทศไทย จำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลที่สุชาดา พาณิชกระจำง บุญพิชชา จิตต์ภักดี และเพชรสุณีย์ ทั้งเจริญกุล พัฒนาขึ้นตามแนวคิดของกิลฟอร์ด (Guilford, 1967) และการทบทวนวรรณกรรม และ 2) แบบสอบถามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลที่สุชาดา พาณิชกระจำง บุญพิชชา จิตต์ภักดี และเพชรสุณีย์ ทั้งเจริญกุล สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.52$, $SD = 0.49$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความสามารถในการสร้างสรรค์ด้านความคิดต้องแล้วและความคิดละเอียดลอออยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.70$; $SD = 0.57$, $\bar{X} = 3.76$; $SD = 0.57$ ตามลำดับ) ส่วนด้านความคิดริเริ่มและความคิดยืดหยุ่น อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 0.64$, $\bar{X} = 3.67$; $SD = 0.57$ ตามลำดับ)

2. ปัจจัยภายในบุคคล ได้แก่ อายุและประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .28$ และ $.32$ ตามลำดับ) ปัจจัยภายนอกบุคคล ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ความท้าทายของงาน การมีทรัพยากรที่เพียงพอ การสนับสนุนจากองค์กร การสนับสนุนจากกลุ่มผู้ร่วมงาน และความกดดันจากภาระงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการสร้างสรรค์ของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .61, .59, .61, .48, .51$ และ $.41$ ตามลำดับ)

ผลการศึกษาครั้งนี้ผู้บริหารทางการพยาบาลสามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้พยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยมีความสามารถในการสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการพยาบาลและผลลัพธ์ที่ดีต่อองค์การ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factors Related to Creativity Among Nurses in University Hospitals

Author Ms. Suchada Phanitkrachang

Degree Master of Nursing Science (Nursing Administration)

Advisory Committee Lecturer Dr. Bunpitcha Chitpakdee Advisor
Assistant Professor Dr. Petsunee Thungjaroenkul Co-advisor

ABSTRACT

Nurses' creativity is a factor influencing quality of nursing care services. Identifying factors related to nurses' creativity will help nurse administrators to be able to manage nursing organization more effectively. The purposes of this descriptive correlational research study were to examine the level of creativity and to identify factors related to creativity among nurses in university hospitals. The study sample comprised of 368 nurses working in university hospitals located in the northern region of Thailand. The research instruments consisted of: 1) Perception of Nurse Creativity Questionnaire, developed based on Guilford's concept (1967) and reviewed literature by Suchada Phanitkrachang, Bunpitcha Chitpakdee, and Petsunee Thungjaroenkul and, 2) Factors Related to Nurses' Creativity Questionnaire developed based on reviewed literature by Phanitkrachang, Chitpakdee, and Thungjaroenkul. Data were analyzed by using a computer package program. Statistics used for analysis were organized based on frequency, percentage, mean, standard deviation, and Spearman's rank-order correlation coefficient.

Research results revealed that:

1. Creativity among nurses was at a moderate level ($\bar{X} = 3.52, SD = 0.49$). When considering each dimension, it was revealed that creativity dimensions of fluency and elaboration were at a high level ($\bar{X} = 3.70; SD = 0.57, \bar{X} = 3.76; SD = 0.57$ respectively) while dimensions of originality and flexibility were at a moderate level ($\bar{X} = 3.13, SD = 0.64, \bar{X} = 3.67; SD = 0.57$ respectively).

2. Personal factors of age and work experience were positively related to creativity with the significant level at .01 ($r = .28$ and $.32$ respectively). External person factors of autonomy, challenges of work, sufficient resources, organizational support, work group support and workload pressure were significantly positively related to creativity of nurses at .01 level ($r = .61, .59, .61, .48, .51$ and $.41$ respectively).

Results of this study can be used as the basic information for nursing administrators to enhance creativity among nurses of university hospitals, which can result in improving the quality of nursing care along with positive organizational outcomes.